

Z OBSAHU	Duch Svatý – duše Církve. Z homilií Svatého otce Františka	04
	Hudba při mešní liturgii – zábava, modlitba, hřích?	07
	Dítě na okraji společnosti. Daně pod mikroskopem	10
	Přistěhovalci v dnešní Evropě	13

TRADICE OTCŮ

Z traktátu „O modlitbě Páně“ od svatého biskupa a mučedníka Cypriána (kolem 200–258)

Učitel pokoje a Pán jednoty především nechtěl, abychom se modlili každý sám a soukromě, jako bychom prosili jen za sebe. Neříkáme: *Otče můj, jenž jsi na nebesích*, ani: *Chléb můj dej mi dnes*. A nikdo nežádá za odpuštění jen pro sebe, ani neprosí, aby jen on nebyl uváděn do pokušení a byl zbaven od zlého. Naše modlitba je veřejná a společná, a když se modlíme, nemodlíme se za jednotlivce, ale za všechny Boží lid, protože všichni tvoříme jednotu.

Bůh pokoje a Učitel svornosti, který nás vedl k jednotě, chtěl, aby se jeden modlil za všechny, stejně jako on sám v sobě nesl všechny. Touto zásadou se při modlitbě řídili tři jinoši zavření v ohnivě peci, svorní v jednohlasé prosbě a v jednotě ducha. Potvrzuje to Písmo svaté, když nás poučuje, jak se modlili, dává nám příklad, který máme následovat, abychom dokázali být jako oni. Práví totiž: *Tu tito tři jakoby jedněmi ústy chválili, velebili a oslavovali Boha*. Mluvili jako jedněmi ústy, a to je ještě neučil modlit Kristus.

Dozvídáme se, že se tak modlili i apoštolové a učedníci po nanebevstoupení Páně. *Ti všichni jednomyslně setrvali v modlitbách spolu se ženami, s Ježíšovou matkou Marií a s jeho příbuznými*. Svou vytrvalou a svornou modlitbou ukazovali, že Bůh, který svorným dává přebývat v domě, vpouští do věčného Božího domova jen ty, kteří jsou při modlitbě jedné mysli.

Milovaní bratři, jaká to tajemství jsou skryta v modlitbě Páně, jak mnohá a jak veliká! Jsou shrnuta do několika slov, avšak co je v nich duchovní síly! Všechno, oč máme prosit a se modlit, je obsaženo v tomto stručném Božím návodu. Pán praví: *Vy se modlete takto: Otče náš, jenž jsi na nebesích*.

Duccio di Buoninsegna: Maestà, detail (1308–1311). Foto: Wikimedia Commons

Možná přijde i kouzelník

Název estrádního pořadu dvojice bavičů z osmdesátých let mne napadl ve chvíli, kdy jsem četla některá ustanovení Smlouvy o Evropské unii (zveřejněné v Úředním věstníku C 83 z března 2010). Donutilo mne k tomu rozhodnutí Evropské komise z 28. května 2014, kterým nevyhověla požadavku zákazu financování umělých potratů v rozvojových zemích a výzkumu zneužívajícího lidské embryonální kmenové buňky. Toto totiž požadovala evropská občanská iniciativa *Jeden z nás*. Mnozí jste o ní slyšeli, mnozí přímo podpořili podpisem (v České republice šlo o více než 12 tisíc občanů); celkem šlo o téměř dva miliony podpisů shromážděných během 12 měsíců od lidí, kterým záleží na tom, aby peníze EU nepodporovaly fenomény namířené proti člověku a proti ochraně života.

Evropská občanská iniciativa je novým nástrojem, který vznikl ustanove-

ním Lisabonské smlouvy. Jde o nástroj tzv. přímé demokracie v Evropské unii. Umožňuje (nejméně) jednomu milionu občanů EU požádat Evropskou komisi, aby navrhla legislativu, která spadá do některé z unijních politik. Komise má totiž v EU exkluzivní právo zákonodárné iniciativy. Mezinárodnímu uskupení kolem akce *Jeden z nás* se podařilo dostatečnou podporu získat a zapojeny byly prakticky všechny členské státy EU. Povedlo se také realizovat – po předložení a ověření pravosti podpisů podporovatelů – veřejné slyšení v Evropské komisi (10. dubna 2014). Komise tedy dostala na stůl požadavek k realizaci legislativního opatření, jež povede ke změně stavu financování propotratových a proti životu namířených unijních aktivit.

Svou právní oporu má evropská občanská iniciativa obecně v článku 11

Dokončení na str. 3

Foto: Charita ČR

Evropská komise odmítla iniciativu Jeden z nás

Evropská komise vydala 28. května 2014 prohlášení, v němž reaguje na evropskou občanskou iniciativu *Jeden z nás*. Komise nepředloží legislativní návrh s odůvodněním, že Evropský parlament i členské státy nedávno příslušnou unijní politiku projednali a schválili.

Iniciativa *Jeden z nás* žádala, aby EU ukončila financování aktivit, které předpokládají ničení lidských embryí, a to především v oblastech výzkumu, rozvojové spolupráce a veřejného zdraví. Podporu získala ve všech členských státech ve výši téměř dvou milionů podpisů.

Evropská komise se domnívá, že stávající stav je plně vyhovující a financování výzkumu bude pokračovat. Komisařka pro výzkum, inovace a vědu Máire Geoghegan-Quinnová pokládá výzkum na lidských embryonálních kmenových buňkách za jedinečný a perspektivně i vedoucí k léčbě zachraňující život, i když se tak zatím nikde nestalo – na rozdíl od výsledků výzkumu na dospělých kmenových buňkách. Rovněž evropské finance, které propotrátové organizace využívají pro své aktivity v rozvojových zemích, budou i nadále čerpat organizace typu IPPF či Marie Stopes. Komise své rozhodnutí odůvodnila tvrzením, že její prioritou v rozvojových programech je snížení úmrtnosti matek a rozšiřování dostupnosti služeb v oblasti plánovaného rodičovství.

HPŽ ČR

Charity pomáhají na Balkáně

Od poloviny května se rozsáhlá území v Srbsku a v Bosně a Hercegovině ocitla pod vodou. Charita Česká republika a stejně tak řady dalších národních Charit poskytly ze svých krizových zdrojů okamžitou finanční pomoc a současně vyhlásily veřejné sbírky. Celková pomoc byla vyčíslena na 841 533 eur (přibližně 23,5 mil. Kč) pro Srbsko a 600 000 eur (téměř 16,8 mil. Kč) pro Bosnu a Hercegovinu. Na pokrytí těchto nákladů se budou spolupodílet zejména evropské Charity, včetně Charity ČR.

Charitní pomoc v Srbsku představují dodávky tisíce potravinových a hygienických balíčků pro 23 500 rodin. Zasažena byla převážně území, kde se lidé živí farmařením, proto bude pomoc spočívat také v dovozu drůbeže, prasat a krav. Pomoc v Bosně a Hercegovině se rovněž zaměří na dodání potravinových balíčků, speciálních balíčků pro rodiny s malými dětmi, dodávky pitné vody, balíčky pro čištění vody, léky a potřeby pro úklid. Veškerá pomoc bude rozdělena mezi 8 000 rodin z 18 postižených obcí.

Na pomoc v Srbsku přislíbily poskytnout 300 000 eur Charita Rakousko a 25 000 eur organizace Cordaid (Charita Holandsko), která stejnou částkou přispěje na pomoc v Bosně a Hercegovině, kam poputuje i 250 000 eur od Charity Rakousko. Do společné akce se zapojí také Charita Česká republika. K 3. červnu je stav konta sbírky Charita pro Balkán 275 455 Kč.

Finanční dary lze posílat na sbírkové konto 55660022/0800 u České spořitelny, variabilní symboly: 109 (Srbsko), 102 (Bosna a Hercegovina) nebo zasláním dárcovské SMS ve tvaru DMS CHARITASVET na číslo 87 777. Cena DMS je 30 Kč. Charita ČR obdrží 28,50 Kč. Službu zajišťuje Fórum dárců.

Charita ČR

Meriam poděkovala za mezinárodní podporu: Neztrácím naději

Meriam Ibrahim, súdánská pravoslavná křesťanka, stále čekající na spravedlnost, je podle sdělení svého právníka, „vděčná za mezinárodní podporu, které se jí dostalo. „Stále věřím ve svou svobodu, neztratila jsem naději,“ opakovala několikrát advokátovi Mohamedovi Kelnouovi, který o tom referoval italskému katolickému deníku *Avvenire*. „Ve vězení ji navštívil také její manžel. Meriam se dosud nachází ve vězeňské nemocnici, kde porodila dcerku Mayu,“ informuje dále advokát. „Šnali jí řetězy, ale brzo se v nich může opět ocitnout. Její propuštění bohužel dosud není na obzoru.“

Kelnour dále řekl, že „v Súdánu neexistuje žádná politická moc, která by mohla ovlivnit rozsudek smrti, který nad ní byl vyneset. Rozhodnout o tom může jenom Nejvyšší soud, ke kterému jsme podali odvolání.“ Súdánské ministerstvo zahraničí v neděli informovalo, že nebude do věci zasahovat.

Naděje, které vzbudilo sobotní vyjádření Abdallaha Alazragy z téhož ministerstva pro *BBC*, podle něhož „Meriam bude propuštěna do několika dní“, se bohužel ukázaly jako falešné. Meriam tedy stále zůstává ve vězení spolu s prvorozeným Martinem a dcerkou Mayou, kterou porodila s řetězy na nohou. Odvolací proces u Nejvyššího soudu může trvat několik měsíců.

RaVat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 480 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Zemřel doc. MUDr. Petr Hach, CSc.

Dne 24. května 2014 zemřel ve věku nedožitých 73 let doc. MUDr. Petr Hach, CSc., Dr.med.h.c., emeritní děkan 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, rytíř svrchovaného rytířského řádu Maltézského, člen Papežské akademie Pro Vita.

Petr Hach pracoval jako histolog a embryolog na 1. Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V letech 1993 až 1999 byl děkanem 1. LF UK, od roku 1995 do roku 2011 byl přednostou Ústavu pro histologii a embryologii 1. LF UK. Působil v mnoha akademických a odborných funkcích, mj. jako předseda Asociace kolegii katolických lékařů.

Za svůj život byl mnohokrát oceněn čestnými tituly a medailemi. V roce 1983 získal cenu Československé onkologické společnosti za nejlepší práci v oboru, v roce 1997 obdržel čestný doktorát medicíny University of Dublin (Trinity College), Irsko.

Věnoval se také etickému rozměru medicíny. Mnohokrát byl nápomocen svými radami i odbornými vystoupeními na řadě seminářů a konferencí Hnutí Pro život ČR.

Poslední rozloučení s panem doc. MUDr. Petrem Hachem, CSc. se uskutečnilo při mši svaté 31. května 2014 v 11 hodin v kostele sv. Terezie od Dítěte Ježíše v Praze-Koňbysích. Ať odpočívá v pokoji!

1. LF UK, HPŽ ČR

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Dokončení ze str. 1

zmíněné Smlouvy o Evropské unii. Kaiser, Lábus, Menšík, Polívka, Donutil nebo Bohdalová se ale mohou jít zahrabat; ani celý soubor jejich často břitkého humoru v inteligentních scénkách na téma politiky, který tito matadoři české zábavy kdy vytvořili, by nepředčil to, co je v téhle jedenáctce. Poslankyně EP za Slovensko dr. Anna Záborská se vyjádřila velmi trefně, když po rozhodnutí Komise uvedla: „**Toto rozhodnutí je výsměchem takmer dvoch miliónov občanov z celej EÚ, ktorí iniciatívu podpísali. Komisia ním degradovala európsku iniciatívu občanov na úroveň nezáväzného prieskumu verejnej mienky.**“ Dr. Záborská ale skutečně není daleko od pravdy. EU si totiž pod pojmem „nástroj přímé demokracie“, což má být právě status quo evropské občanské iniciativy, představuje dle Smlouvy konkrétně „možnost projevovat a veřejně si vyměňovat své názory“, „udržovat dialog“, „vést s dotčenými stranami rozsáhlé konzultace“. A dále je psáno, že „Komise by měla občanskou iniciativu přezkoumat a předložit odděleně své právní a politické závěry. Měla by rovněž ve lhůtě tří měsíců uvést opatření, která zamýšlí podniknout v reakci na tuto iniciativu. ... měla by jednoznačně, srozumitelně a podrobně uvést důvody pro svá zamýšlená opatření a obdobně by měla uvést důvody i v případě, že nemá v úmyslu učinit žádná opatření.“

A jak to bylo s iniciativou *Jeden z nás* a odůvodněním Komise EU? Sdělila, že tuto politiku EP i členské státy nedávno projednaly a vše je vyřešeno (rozumějte: vše zůstává při starém). Dále Evropská komise uvedla, že „se domnívá, že stávající stav je plně vyhovující a financování výzkumu bude pokračovat“. Komisařka pro výzkum, inovace a vědu Máire Geoghegan-Quinnová pokládá výzkum na lidských embryonálních kmenových buňkách za jedinečný a perspektivně i vedoucí k léčbě zachraňující život, i když se tak zatím nikde nestalo – na rozdíl od výsledků výzkumu na dospělých kmenových buňkách. Rovněž evropské finance, které propotrátové organizace využívají pro své aktivity v rozvojových zemích, budou i nadále čerpat organizace typu IPPF či Marie Stopes. Komise své rozhodnutí odůvodnila tvrzením, že „její prioritou v rozvojových programech je snížení úmrtnosti matek a rozšiřování dostupnosti služeb v oblasti plánovaného rodičovství“. Ochrana zdraví ženy v rétorice EU tedy znamená zabíjení počatých dětí a neúprosný nátlak na ženy, aby se zbavily mateřské role – hned (potratem) nebo preventivně (vnucenou antikoncepcí či dokonce sterilizací). A kdo má jiný názor, nechť si názory v dikci zákonodárství EU vymění, užije si dialog nebo to prokonzultuje. Ať tedy žije přímá demokracie...!

Zdeňka Rybová, šéfredaktorka RC Monitoru

SLOVO KNĚZE

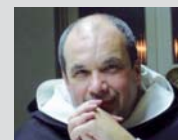
Po Letnicích na misie. To nás spon-tánně napadá či spíše Duch Svátý nás k zvěstování evangelia vede. Tak to bylo i na začátku. Po seslání Ducha Svatého vyšli apoštolové do ulic, kázali o Božím milosrdenství a přiváděli lidi ke Kristu.

Je dobré vědět, že naplnění Duchem Svátým, vylití jeho darů, způsobuje ještě jednu, méně viditelnou skutečnost, která ovšem s misí úzce souvisí. Duch Svátý uskutečňuje naše niterné spojení s Bohem. Uvádí nás do středu Božího života a sdílené božské Lásky.

Naznačují to nadcházející slavnosti liturgického roku. Po Seslání Ducha Svatého přicházejí v blízkém sledu tři slavnosti: Nejsvětější Trojice, Těla a Krve Páně a Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Všechny zpřítomňují tajemství Boží hloubky – Božího nitra, které se nám odkrývá. Trojiční tajemství je ústřední. Bůh nás tak miluje a tak nám důvěřuje, že nám dává nahlédnout, jak žije v sobě, a zve nás, abychom se k lásce Božích Osob připojili. Tajemství Svátosti oltářní – Těla a Krve Páně – je dalším výrazem lásky toho, který chce být s námi po všechny dny až do konce světa, a pozváním ke spojení životů – *Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, zůstává ve mně a já v něm*. Neutuchající láska Boží, která splývá s Božím životem, která je Boží podstatou, nachází svou viditelnou podobu v Ježíšově Srdci. To „pro nás bije a pro nás žije“ a pro nás se otevírá, aby spasitelný proud vody a Krve mohl vstoupit do našich duší a očistit a oživit naše srdce.

Bez Ducha Svatého bychom neměli žádnou šanci se k těmto tajemstvím přiblížit, natož z nich čerpat. Duch Svátý dává pravé porozumění v pravý čas a on způsobuje to životodárné propojení života Božího s mým životem vlastním. Pak mohou i další lidé, skrze naši službu, naše svědectví či naši pouhou přítomnost, zahlédnout něco z Boží skvělosti.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců

GNÓZE JAKO PROTINÁVRH KE KŘESŤANSKÉMU

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Babylonská věž, neznámý německý mistr (16. stol.)
Foto: Wikimedia Commons

Při všech variacích, které činí duchovní krajinu přítomnosti tak neproniknutelnou, se mi ve skutečnosti zdá, že konců stojí za diskuzi pouze dva základní

modely, z nichž jeden bych nazval gnostický a druhý křesťanský.

Jako společné jádro gnóze ve všech rozmanitostech jejího konkrétního prezentování přitom vidím zřeknutí se stvoření. Toto jádro se pak projeví antropologicky ještě jednou společně v různých gnostických modelech v tom, že se v nich odmítá tajemství utrpení, zastoupení, lásky ve prospěch ovládnutí světa a života skrze poznání. Lásky se jeví jakoby příliš nejistá, než aby se na ní mohl zakládat život a svět: člověk je tím ve skutečnosti odkázán na nevyočitatelné a nevyhnutelné; na to, co nemůže jistě sám udělat, nýbrž právě jen očekávat a přijímat. To očekávané by se ale nemuselo dostavit. Činí mě stále závislým, jeví se neustále jako faktor rizika a nejistoty, s nímž nemohu volně nakládat. Mohu být podveden a pak jsem proti tomu zcela bezmocný. Tak se z krásného příslibu lásky stává

nesnesitelný pocit závislosti a bezmoci. To musí být odstraněno: Nelze na to předejme vůbec sázet, lze spoléhat pouze na to, čím disponuji, na vědění, které dává moc nad světem, a jež se jako přehledný systém vymanilo z nevyočitatelnosti. V gnostickém obrazu světa, antickém i moderním, se stvoření jeví jako závislost a Bůh jako zdroj závislosti. Toto je přímo podstata Boha, jeho definice, a to je důvod, proč gnóze nemůže být ve věci Boha neutrální, nýbrž musí být bojovně protibožská. Gnostická opce je proto zaměřena na vědění a na konání skrze vědění jako na jediné spolehlivé vykoupění člověka, jenž také proto nedůvěřuje stvořenému světu, nýbrž jen tomu, který má být vytvořen, v němž už nepotřebujeme důvěru, jen schopnost ovládat.

<http://www.dbk-shop.de>
Přeložil P. Josef Kolářek SJ

DUCH SVATÝ – DUŠE CÍRKVE

Z homilií Svatého otce Františka při generálních audiencích

Duch Svatý tvoří duši, životní mízu Církve i každého jednotlivého křesťana. Tomu, kdo jej přijímá, uděluje rozmanité duchovní dary.

Duch Svatý tvoří duši, životní mízu Církve i každého jednotlivého křesťana. Je Boží láskou, která z našeho srdce činí svůj příbytek a vstupuje s námi do společenství. Duch Svatý je stále s námi, vždycky v nás, v našem srdci.

Duch samotný je povýtce „Božím darem“ (srov. Jan 4,10). Je to dar Boží a tomu, kdo jej přijímá, uděluje rozmanité duchovní dary. Církev jich vypočítává sedm. Toto číslo symbolicky vyjadřuje plnost, úplnost. Dary Ducha Svatého jsou: moudrost, rozum, rada, síla, umění, zbožnost a bázeň Boží.

Dar moudrosti

Moudrost není pouhý lidský důvtip, který je plodem poznání a zkušenosti. Šalomoun ve chvíli své korunovace prosil o dar moudrosti (srov. 1 Král 3,9). Moudrost je milost dívat se na každou věc Božíma očima. Je zkratka viděním světa, viděním situací, okolností, problémů a všeho Božíma očima. Někdy hledíme na věci podle svého zalíbení či podle stavu svého srdce, tedy s láskou či nenávisť, se závisť... To však není Boží vidění.

Vyplývá to samozřejmě z důvěrnosti s Bohem, z niterného vztahu k Bohu,

ze vztahu dětí s Otcem. Máme-li tento vztah, Duch Svatý nás obdarovává moudrostí. Jsme-li ve společenství s Pánem, Duch Svatý jako by proměňoval naše srdce a dával mu vnímat veškerou svoji vřelost a náklonnost.

Duch Svatý tedy činí křesťana „moudrým“. Nikoli však v tom smyslu, že má odpověď na všechno, ví všechno, ale v tom smyslu, že „zná“ Boha, ví, jak jedná Bůh, pozná, co je Boží, a co nikoli, má moudrost, kterou dává našim srdcím Bůh. V tomto smyslu má srdce moudrého člověka chuť a příchůť Boží. Je velice

důležité, aby v našich společenstvích byli takovíto křesťané. Všechno v nich mluví o Bohu a stává se krásným a živým znamením jeho přítomnosti a jeho lásky. A to je něco, co si nelze vytvořit a co si nemůžeme opatřit sami ze sebe. Je to dar, který Bůh dává těm, kdo se poddávají Duchu Svatému. Nasloucháme-li Duchu Svatému, učí nás této cestě moudrosti, obdarovává nás moudrostí, která je viděním Božíma očima, slyšením sluchem Božím, milováním srdcem Boha, souzením věcí Božím soudem. Toto je moudrost, kterou nám dává Duch Svatý a všichni ji můžeme mít. Jenom o ni musíme prosit Ducha Svatého.

S touto moudrostí pojďme vpřed, tvořme rodinu, Církev a všichni se posvěcujme. A prosme o tento dar Matku Boží, která je Trůnem moudrosti. Kéž nám ona dá tuto milost.

Dar rozumu

Nejedná se o lidskou inteligenci, o intelektuální schopnost, kterou můžeme být nadáni více či méně. Jde o milost, kterou jenom Duch Svatý může dát a která v křesťanovi probouzí schopnost překročit vnější aspekt reality a probádat hlubiny Božího myšlení a jeho plán spásy.

Apoštol Pavel, který se obrací ke Korintské obci, dobře popisuje účinky tohoto daru: „Co oko nevidělo, co ucho neslyšelo a nač člověk nikdy ani nepomyslel, připravil Bůh těm, kdo ho milují“ (1 Kor 2,9–10). Neznamená to samozřejmě, že křesťan může porozumět všemu a mít úplné poznání Božích plánů. To vše je nadále očekáváno, dokud se to v plné zřejmosti nevyjeví, až se ocitneme tváří v tvář Bohu a budeme s ním opravdu jedno. Ale jak naznačuje samo slovo, rozum čili intelekt umožňuje *intus legere*, tedy „číst zevnitř“. Tento dar nám umožňuje rozumět věcem, jak jim rozumí Bůh, tedy Božím porozuměním. Někdo totiž může chápat určitou situaci lidskou inteligencí, rozvážností, a to je dobře. Avšak účinkem tohoto daru je chápání této situace do hloubky tak, jak ji chápe Bůh. A Ježíš seslal Ducha Svatého, aby se nám tohoto daru dostalo a mohli jsme rozumět věcem, jak jim rozumí Bůh, Božím chápáním. Je to krásný dar, který dal Pán nám všem. Je to dar,

kterým nás Duch Svatý uvádí do důvěrnosti s Bohem a dává nám účast na dobrotivém plánu, který s námi má.

Dar rozumu se úzce pojí k víře. Když Duch Svatý přebývá v našem srdci a osvěcuje naši mysl, umožňuje nám den za dnem růst v chápání toho, co Pán řekl a učinil. Sám Ježíš řekl svým učedníkům: pošlu vám Ducha Svatého, který vám umožní chápat vše, co jsem vás učil.

Nasloucháme-li Duchu Svatému, učí nás cestě moudrosti, obdarovává nás moudrostí, jež je viděním Božíma očima, slyšením sluchem Božím a milováním srdcem Boha.

Sedm darů Ducha Svatého, Waltersův manuskript (1400–1404). Foto: Wikimedia Commons

Někdo může číst evangelium a něčemu rozumět, ale čteme-li evangelium s tímto darem Ducha Svatého, můžeme porozumět hloubce Božích slov. A to je velký dar, o který máme všichni prosit.

Dar rady

Víme, jak důležitá je možnost spolehnout se v delikátních situacích na radu moudrých lidí, kteří nás mají rádi. Skrze dar rady osvěcuje sám Bůh svým Duchem naše srdce, aby nám dal pochopit, jak máme správně mluvit či jednat a kterou cestou se ubírat. Jak ale tento dar působí v nás?

Duch Svatý, jakmile jej přijmeme a uhostíme ve svém srdci, nás ihned vybavuje vnímavostí ke svému hlasu a usměrňuje naše myšlenky, citění a úmysly podle Božího srdce. Současně nás stále více nabádá, abychom svůj vnitřní zrak obrátili k Ježíši jakožto vzoru našeho způsobu jednání a vztahování k Bohu Otci a bratřím. Rada je tedy dar, kterým Duch Svatý uschopňuje naše svědomí učinit konkrétní rozhodnutí ve společenství s Bohem podle Ježíšovy logiky a jeho evangelia. Takto nám Duch Svatý dává vnitřní růst, umožňuje nám růst pozitivně a ve společenství a pomáhá nám nepropadnout egoismu a vlastnímu způsobu vidění věcí. Duch nám tak pomáhá růst a také vidět ve sdílení. Podstatnou podmínkou uchování tohoto daru je modlitba. Modlitbou vytváříme prostor pro příchod Ducha, aby nám v oné chvíli pomohl, poradil v tom, co máme konat. Nikdy nezapomínejme na modlitbu. Nikdo si nevšimne, když se modlíme v autobuse, na ulici; když se modlíme mlčky srdcem. Využijme těchto chvil k modlitbě a modleme se, aby nám Duch udělil dar rady.

V důvěrném kontaktu s Bohem a nasloucháním jeho Slovu postupně odkládáme svoji osobní logiku, diktovanou nezřídka uzavřeností, předsudky a ambicemi a učíme se naopak klást Pánu otázky: Jaká je tvoje vůle? Co se líbí tobě? Takto v nás uzrává hluboký, takřka přirozený souzvuk v Duchu, a zakoušíme, jak pravdivá jsou Ježíšova slova z Matoušova evangelia: „Nedělejte si starosti, jak nebo co máte mluvit, protože v tu chvíli vám bude dáno, co máte mluvit“ (Mt 10,19–20). Duch Svatý nám radí, ale my musíme dát prostor Duchu, aby nám mohl poradit. A dát mu prostor znamená modlit se, aby přicházel a stále nám pomáhal.

Jako všechny ostatní dary Ducha je také rada pokladem celého křesťanského společenství. Pán k nám promlouvá nejenom ve skrytu srdce, ale také skrze hlas a svědectví bratří. Je to opravdu velký dar, můžeme-li se setkat s muži a ženami víry, kteří nám v komplikovaných a významných životních situacích pomohou osvitit naše srdce, abychom rozpoznali Pánovu vůli!

Vzpomínám si, že jsem jednou v mariánské svatyni Lujan byl ve zpovědnici,

před níž byla dlouhá fronta. Stál tam také jeden úplně moderní hoch s náušnicemi, tetováním a podobně... A přišel mi říci, co se mu přihodilo. Byl to velký, obtížný problém. A řekl mi: „Vyprávěl jsem to svojí mámě a ta mi řekla: „Jdi k Matce Boží a ona ti poví, co máš dělat.““ Ano, to byla žena, která měla dar rady. Nevěděla, jak synův problém vyřešit, ale ukázala mu správnou cestu: „Jdi za Matkou Boží a ona ti poví.“ Toto je dar rady. Ona po-

korná a prostá žena dala synovi tu nejopravdovější radu. A ten hoch mi pak řekl: „Hleděl jsem na Matku Boží a slyšel, že mám udělat to a to...“ Nemusel jsem dotyčnému vůbec nic říkat, všechno již řekla jeho maminka a on sám. To je dar rady. Vy maminky, které máte tento dar, vyprošujte jej svým dětem. Umět radit svým dětem je dar Boží.

Draží přátelé, 16. žalm nás vybízí, abychom se modlili těmito slovy: „Ve-

lebím Hospodina, že mi byl rádcem, k tomu mě i za noci vybízí mé nitro. Hospodina mám neustále zřeteli, nezakolím sám, když je mi po pravici“ (Žl 16,7–8). Kéž Duch Svätý stále plní naše srdce touto jistotou a tím i svou útěchou a svým pokojem. O dar rady prostě neustále.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezilitulky redakce, kráceno)*

DÁT DUCHU ŠANCI

„To nebyla obyčejná církevní událost, byla to událost mystická. Zdržme se rychlých závěrů. Dovolme Duchu Svätému působit. Dejme mu šanci.“ Těmito slovy jeden z pravoslavných novinářů komentoval na živo modlitbu papeže Františka a pravoslavného konstantinopolského patriarchy Bartoloměje I. v Bazilice Svätého hrobu v Jeruzalémě. Vezmeme-li v potaz slova papeže, jenž – jak později přiznal – zakusil tam u hrobu jak bolest z rozdělení, tak silný hlas Vzkříšeného, který svolává se rozprášené stáde, je třeba dát pravoslavnému komentátorovi za pravdu. Ano, byla to v jistém smyslu mystická událost, dovolme, aby Duch Svätý mohl působit.

Toto doporučení z pravoslavného světa lze možná vztáhnout na celý Františkův pontifikát. Papež totiž někdy skutečně mluví jako mystik. Vidí hluboko, sahá ke kořenu problému. Jako například když během setkání s charismatiky mluvil o rodině. Řekl, že nepřítel, ďábel nechce rodinu, proto se jí snaží zničit, chce z ní vykořenit lásku. To jsou vážná slova. Ukazují totiž, že dokonce v obyčejném, každodenním životě nebojujeme jen proti krvi a tělu, ale právě proti mocnostem. K tomu, aby se to připomínalo, aby to bylo možné vyslovit takto přímo, je nutné vidět věc tak jasně jako František.

S Františkem je ovšem nutné umět čekat, nedělat příliš rychlé závěry, právě tak jak to doporučoval pravoslavný komentátor. Pontifikát Benedikta XVI. nás trochu rozmazlil. Věděli jsme, že v podstatě kaž-

Foto: <http://www.catholicworldreport.com>

dé papežovo slovo nebo věta by se daly zkopírovat a vsunout do katechismu a nakládat s nimi jako se závazným výkladem víry. František se vyjadřuje jinak. Slova z něj přímo tryskají. Hledá je situačně, někdy metodou pokusu a omylu, aby vyjádřil to, co chce sdělit, co cítí, co vidí. Je proto potřeba trochu námahy, nejen naslouchání, ale také vstřícného přemýšlení, chceme-li pochopit, co nám Pán Bůh chtěl sdělit prostřednictvím papeže.

S velkým ohlasem se v Itálii setkala nedávná Františkova homilie na téma manželství, zejména slova, jimiž papež připomínal, že manželství musí být plodné. Manželství, která z vlastní volby

nemají děti, se Ježíšovi nelíbí – řekl Svätý otec. – Výhodnější je mít pejska nebo kočičku, můžete cestovat, mít dům na venkově a svätý pokoj. A lásku projevovat zvířatům. Zestárnete ovšem v hořkosti strašlivého osamění – varoval František. Jeho slova vyvolala v Itálii velký rozruch. Jde totiž o přesný popis stavu několika generací zdejší společnosti. Proto se ozvaly hlasy pohoršených, zklamaných. Jak mohl ten milosrdný František vyslovit něco takového. Ani já jsem od něj taková slova nečekal. Zejména po té, co před několika týdny František odmítl hájit katolické školy v Itálii a získal tak body v levicových kruzích, ale velmi zklamal žáky, rodiny a učitele, kteří kvůli diskriminační politice státu žijí s vidinou bankrotu. Ostrá slova o manželství berou vítr z plachet spekulací o tom, že Františkovi jde o popularitu za každou cenu.

Krzysztof Bronk

*Krzysztof Bronk,
redaktor a publicista*

Je potřeba trochu námahy, nejen naslouchání, ale také vstřícného přemýšlení, chceme-li pochopit, co nám Pán Bůh chce sdělit prostřednictvím papeže.

HUDBA PŘI MEŠNÍ LITURGII – ZÁBAVA, MODLITBA, HŘÍCH?

Co je a co není liturgická hudba? A jaký je její cíl? Autor nás spleť nejrůznějších názorů dovádí až k zásadnímu kritériu: liturgická hudba by měla být schopna vyjádřit nábožné pozdvižení mysli k Bohu.

Hudba je cosi, co slyšíme. Není to vše, co slyšíme a nejde zde o to, kde je hranice mezi hudbou a ostatním, co slyšíme, to patří do jiných časopisů. Předpokládáme, že se na tom, co je hudba, se všemi čtenáři shodneme (vynechme taková více méně obrazná rčení, jako když kritik o špatném provedení nějaké i dobré skladby napíše, že to „nebyla hudba“).

Aktivní účast

Hudbu někdy sami fyzicky realizujeme a o její část nám zde jde; býváme vybízeni k *participatio actiosa* (aktivní účasti, v dalším zkráceně PA) při liturgii, vybízení je odůvodňováno – nezřídka i povrchně – pokoncilovou nutností a angažovaností. Sice jsem v jednom francouzském městě zažil mešní liturgii, během níž v rámci PA celebrant zmáčkl knoflík na magnetofonu vystaveném vedle kalicha a pateny na oltáři a nechal znít barokní triovou sonátu, ale snad se se čtenáři shodneme, že nahradit PA reprodukcí hudbou (jakoukoli, nejen jako v uvedeném zážitku instrumentální) je podobně nelogické jako nahradit svátost smíření počítačovým programem, který na základě vyznání hříchů provedeném penitentem tak, že kliká myší na nabídky hříchů na obrazovce, rozhodne s pomocí databáze hříchů o případném rozhršení, které pak udělí přes obrazovku. A zůžeme ještě více náš zájem, a to jen na hudbu ve vztahu k PA při mešní liturgii, tedy na hudbu, kterou při mši svaté přítomní vytvářejí a dle zdravotního stavu v uších jsou nuceni ji slyšet (zatímco zavřít oči je znakem usebrání, zacpat si uši je běžně interpretováno jako arogance vůči poslouchanému). Pro stručnost použijeme v tomto smyslu termín *liturgická hudba a liturgický zpěv*

(i když se v debatách odborníků definují poněkud jinak).

Je zcela rozumné počítat jednak s jakousi hierarchií schopností fyzicky vytvářet liturgickou hudbu a jednak s jejím obrazem v PA: vyžadovat, aby hudbu provozovali jen k tomu vyškolení profesionálové, znamená PA negovat. Vyžadovat, aby hudbu provozovali všichni pří-

na hovadiny“ v sobě zahrnuje i „nemyslet na nic“, k čemuž může nevhodná hudba sloužit. Jsou lidé – nejen duchovní správci –, pro něž hudba, konkrétně zpěv, je nástroj, jak věřící přinutit k tomu, aby vyslovované texty neodmleli resp. neodbreptali. Je to jistě užitečné, ale neměl by to zdaleka být jediný cíl liturgické hudby. Bohu dlužíme mnoho a při mešní liturgii bychom tím měli přímo explodovat. To není nemístný idealismus či maximalismus, to je realita, a když věc promyslíme, dojdeme k závěru, že pokud v tom není cíl PA, je PA zbytečné. Nebo ne?

Fra Angelico: Korunování Panny, detail (1434–1435)
Foto: Wikipedia

tomní, znamená zahltit je povinností dělat hudbu a zablokovat jim možnost obrátit mysl k něčemu jinému. To „něco jiné“ je nesmírně důležité, o co jde?

Nástroj vedení věřících

Jsou duchovní správci, kteří v liturgické hudbě nevidí nic víc než techniku, jak své věřící vést, aby při mešní liturgii nemysleli na hovadiny nebo aby nespali. Asi se shodneme, že je to málo: existuje mnoho hudebních výtvorů přijatých k provozování při liturgii, které věřící k myšlení na hovadiny vedou a nadto „nemyslet

Prostředek organizace věřících

Jde o to, jak chápeme mešní liturgii. Někdo ji chápe tak, že ji roubuje na dnes rozšířené slovo *spolčo*: sejdeme se, pomilujeme se (nebo si aspoň symbolicky poplácáme po zádech), hudba nás v tom podpoří, čili zazpíváme si, spokojeně si namluvíme, jak mnoho aktů lásky k bližnímu jsme tím vším vykonali, a – pokud v myšlenkách příliš nespěcháme – jako třešničku na dort si na spolčo nasadíme Krista, tj. spolčo ozdobíme potěšující myšlenkou (nebo iluzí), že jsme byli tak dobří, že Kristus byl mezi námi. Kdo mešní liturgii chápe takto, tomu stačí na liturgické hudbě opravdu jen to výše naznačené, případně i něco málo víc, na příklad:

Často se prezentuje zásada, že liturgická hudba podporuje pocit jednoty a nese sdělení o této jednotě; když to rozebereme, zjistíme, že by se to dalo říct méně nabubřele: cílem liturgické hudby by dle toho mělo být vyjádření, že přítomní jsou organizováni. Ale čím se to liší třeba od způsobů používaných dejme tomu v armádě, např. od pořadového kroku nebo – jak si ti dříve naroz-

Hans Memling: Kristus se zpívajícími anděly (1480). Foto: Wikipedia

ní vzpomenou – od jednotného zvolání „Zdar, soudruhu plukovníku“? Cítíme, že liturgická hudba by měla mít cosi navíc, a že by to mohlo být právě to výše diskutované „něco jiného“. Ale co?

Okrášení liturgického setkání

Přemýšlíme-li déle (roky!) a vezmeme-li v úvahu učení Církve, dosavadní zkušenosti dvou tisíciletí a vlastní svědomí, jemuž povolíme aspoň trochu spolupracovat s rozumem, dojdeme k poznání, že ono „něco jiného“ nesouvisí ani tak s pojetím mešní liturgie jakožto fenoménu spolča, který je ve své podstatě společenský, ale s faktem, že mše svatá je v první řadě zpřítomnění Kristovy oběti na Kalvárii, že Kristus v ní sám přináší Bohu Otci obět a nám dává dar být při ní podobně jako Panna Maria a těch ostatních několik lidí, kteří tam nebyli očumovat či si vybijet mindrák. Jinými slovy, mše svatá je svátost, důležitá jsou slova, kterými ji Kristus ustanovil, a chléb s vínem, které při tom použil; nezáleží ani na duchovní úrovni přítomných, ale milost jeho reálné přítomnosti je dána, jak bychom měli vědět, *ex opere operato*. Ovšem užitek, který z té Kristovy oběti máme, je úměrný stavu našeho nitra, tedy i tomu „něčemu jinému“. V tomto kontextu se začínají požadavky na to „něco jiného“ jevit markantněji.

Někdo stojí na stanovisku, že ta slova „něco jiného“ znamenají oslavení resp. okrášení liturgického setkání. Sem patří mnoho lidí (věřících i nevěřících), kteří si jdou do kostela zahrát či zazpívat, protože mají hudbu rádi a o krásu jim více či méně může jít. Jde ovšem o celé spektrum přítomných, na jehož jednom konci jsou ti, u nichž převažuje spokojenost, že si účasti oslavení vydělají stoko-

My, kteří tajemně představujeme cherubíny a přinášíme životodárné Trojici třikrát svatou píseň, odvrhneme nyní všechnu tělesnou starost.

runu (někdy i víc), a na druhém konci ti, kteří za oslavení považují, když po delší době slyší dejme tomu hoboj či fagot, oblíbenou skladbu nebo harmonii, které odborníci říkají plagální závěr. Tvrdit lze ledacos, a tak lze i to vše prezentovat jako čin, který u přítomných (pro některé: třeba i u Boha) vzbudí pocit slavnostnosti, výjimečnosti a povznesení. Můžeme se optat na detaily: povznesení k čemu? A – když opomeneme ty, pro které ten

pocit splývá s pocitem další bankovky v peněžence – lze odpovědět: povznesení k abstraktní ideji krásy, harmonie, v lepším případě k „něčemu nad námi“, co tu abstraktní ideu reprezentuje.

To dnes letí a není ani třeba spojovat to s liturgií. Vlastně to doplňuje frázi vyjadřující vyznání víry člověka, jemuž se s jistou ironií říká něcista: „Věřím (chápu, připouštím), že něco nad námi je, ale s Bohem, náboženstvím a Církví nechci mít nic společného.“ Jakkoli s touto frází věřící křesťan nesouhlasí, musí uznat, že samo povznesení ke krásě – a to i pocitované, zamýšlené a případně aktivně dělané během skutečné katolické liturgie – stačí jen k vyznání něcismu, resp. může k němu vést a svést.

Je to tak, osobní Bůh, který je hlavní příčinou toho, že jsem, že existuji, že zpívám nebo hraju na nástroj, ten dnes mnohým vadí, avšak liturgie – a speciálně PA při ní – vyžaduje přijetí osobního Boha a intimní, osobní vztah k němu. Zkušenost nás ovšem varuje, že jsme každý jiný a uvedený vztah k Bohu je věc subjektivity každého, takže zdánlivě protirečící pojmu liturgie. Protiřečí opravdu?

Liturgie jako nebe na zemi

Nejsme první, koho ono varování napadlo. Znepokojovalo už dávno a křesťané si s ním poradili. Na příklad ti východní vycházejí z obrazu liturgie jako „nebe na zemi“ a podle toho se snaží chápat i její hudbu, což snad nejlépe vyjadřuje cherubínský hymnus: „My, kteří tajemně představujeme cherubíny a přinášíme životodárné Trojici třikrát svatou píseň, odvrhneme nyní všechnu tělesnou starost.“ Jeho řecká, staroslověnská a arménská zhudebnění (ta jsou našim schopnostem chápání nejbliže) mohou nám, západním křesťanům, sdělit o hudbě při liturgii ledacos, avšak naše mentalita vede často k tak velkému respektu před přijetím daru představovat cherubíny, že – liturgie neliturgie – nám to může znít až rouhavě a máme tendenci to ignorovat, místo abychom se snažili východní liturgie více poznat a nechali se myšlenkou představovat cherubíny inspirovat k prožívání i té západní liturgie a k pochopení, proč vlastně při ní zpíváme. Je to pochopitelné, nemáme čas. Škoda.

Modlíci se shromáždění

Ale lze najít „západnější“ podnět. Kdysi jsem dostal do rukou německou dvou-svazkovou publikaci o tisíci stránkách nazvanou *Handbuch der Liturgiewissenschaft* (St. Benno-Verlag, Lipsko, 1965), tedy *Příručka liturgické vědy*. Byl to překlad z francouzštiny, a jako správný Čech jsem byl zvědav, jak se Francouzi postavili k tomu, že příručka má tisíc stránek. A oni se k tomu nepostavili, francouzský originál má totiž titul *Léglise en prière* (Desclée, Tournai, 1961), tedy *Církev v modlitbě*. A to je ono, hudba realizovaná při liturgii by přece měla akusticky vyjadřovat tu skutečnost, ať už ji nazýváme liturgií nebo „Církvi v modlitbě“! Tedy ne pouze jakékoli shromáždění, ba ani ne shromáždění modlících se jednotlivců, ale modlíci se shromáždění (dokonce nejen to realizované na daném místě v daném čase, ale i to existující nezávisle na místě a na čase, Církev)!

Pozdvižení mysli k Bohu

Při zběžném pohledu se ovšem zdá, že se tím problém „subjektivita versus shromáždění“ nevyřeší, ale jen přesune do jiné oblasti. Ale on se vyřeší, musíme si jen všimnout detailů.

Moje babička (stejně jako věřící babičky mých spolužáků ve škole a stejně jako mnozí dnešní mladí i staří věřící) říkala, že modlitba je rozmluva s Pánem Bohem. Brzy po 2. světové válce, v prvních třídách osmitřídního gymnázia, jsme měli ještě solidní vyučování náboženství od solidních kněží-profesorů. Ten, který vyučoval na našem gymnáziu, profesor František Soukup, nás seznámil s definicí, že „modlitba je nábožné pozdvižení mysli k Bohu“ a solil pětky, když někdo na otázku, co je modlitba, odpověděl stejně jako ty naše babičky; v té definici, kterou nám předal, má totiž každé slovo svůj význam, nelze ho vypustit. A na ni často vzpomínám, když jde o liturgickou hudbu: měla by být schopna vyjádřit ono nábožné pozdvižení mysli k Bohu a – na rozdíl např. od výtvarného umění – nejen k tomu pozdvižení vytvářet prostředí, ale spolu se zpívajícím je vyjádřit.

Zdání toho rozporu se ale stále vtírá: pozdvižení mysli (nejen to k Bohu a když, tak dokonce i to, které není ná-

božné, na příklad výtčty) je ryze subjektivní záležitost; pokud ne, nejde o pozdvižení nebo – v nejlepším případě – jde o pozdvižení, ale ne myslí, nýbrž např. emoci, ve skutečnosti jde jen o jeho jakési vnějškové předstírání. Jak ale má hudba svou právě naznačenou funkci splnit, když jsme každý jiný?

Překonávání rozporů

Ač to vypadá, že stále jen překládáme onen naznačený rozpor do jiných termínů, není to tak. Víme (hlavně z oblasti výtvarného umění), že jednou z podstatných schopností opravdového umění je překonávat rozpory, a to i takové, které jsou zdánlivě neřešitelné. Nezávisle

Fra Angelico, *Anděl s houslemi* (1433)
Foto: Flickr, Asaf Braverman (CC BY-NC-SA 2.0)

na zkušenostech z umění nás ve svých dílech upozorňoval G. K. Chesterton, že tuto schopnost má i Kristova Církev (nejen v oblasti jejího liturgického umění, ale vůbec). Nejde zde jen o uvedenou schopnost křesťanů, které řadíme mezi filozofy, teology a církevní hodnostáře, jsou (či lépe byli) mezi nimi i ti, které bychom zařadili mezi skladatele (mnozí z nich byli anonymové), a ti vytvořili už před více než tisíci léty díla, která dnes řadíme do gregoriánského chorálu (v latinské oblasti), do byzantské hudby (v oblasti podléhající řeckému kulturnímu vlivu), do staroslověnských kondakárií (v kyjevské oblasti) a do arménského liturgického zpěvu (v oblasti historické Arménie). Že existuje gregoriánský chorál, to se ví, ale je třeba ukázat na jeho schopnost syntézy toho, co nese subjekt,

s tím, co je nesené společenstvím; ta zůstávala dlouho bez povšimnutí. O středověkých liturgických zpěvech arménských, řecko-byzantských a staroruských křesťanů se u nás (ani u našich blízkých i vzdálených sousedů) moc neví, ale tu syntetizující schopnost mají. A snad ji mají i středověké liturgické zpěvy jiných orientálních křesťanů; zatím to nevíme.

Odhalování významu slov

Gregoriánský chorál má schopnost objevovat zpívajícímu význam slov, který mu dosud unikal a který je někdy těžko slovy vyjádřitelný. A má při tom i schopnost svobody jednotlivců – ti mohou zpívat totéž a při tom význam nesený hudbou může pro každého z nich odpovídat jeho subjektivnímu založení, tedy objevovat pro každého něco jiného. Překročilo by možnosti tohoto příspěvku ukazovat na konkrétních příkladech, jak bohaté tyto schopnosti jsou (snad k tomu dojde časem). Běžná námitka proti gregoriánskému chorálu je, že je v latině. Proti tomu existuje námitka, že když latinu nechceme, hudba při liturgii bude stále pokulhávat („šmajdat“ by byl výstižnější termín). Nechci se tím dotýkat skladatelů naší epochy (konec konců mám i já sám několik nápěvů ve Svatohavelském kancionálu), ale narážím zde na dvě objektivní potíže, zamezující konkurenci latině ze strany češtiny (a lze říci, že i jiných živých jazyků). Předně, k vynikajícím vlastnostem výše zmíněných typů liturgické hudby se došlo vývojem jednotlivých děl, který trval několik staletí, během něhož byly upravovány, lze říci zdokonalovány. A za druhé, čeština je se svým těžkým přízvukem na první slabice slova nesmírně odolná (ve srovnání s latinou téměř barbarská) vůči snahám o opravdové objektivní vyjádření kontemplace, zatím co zkušenosti s latinou, konkrétně s jejím melodickým přízvukem pokud možno uprostřed slova, jsou tak bohaté, hluboké a překvapující, že mne samotného vedly až k výroku publikovanému v odborném lingvistickém tisku (E. Kindler: *Picturesque World of the First Millennium Music, Listy filologické – Folia Philologica*, CXXV [2002], č. 3–4, s. 198–212), že latina se nám jeví tak výjimečná, jako by si ji sám Bůh

stvořil ke své oslavě (komplexně posoudit odpovídající schopnosti jazykového rytmu arménštiny, církevní slovanštiny a řečtiny nechme někomu, kdo s nimi už žije desetiletí).

Je zřejmé, že zpěv má v uvedené funkci nesrovnatelnou výhodu proti instrumentální hudbě, která nemůže používat slova – ani ten nejgeniálnější skladatel nedokáže napsat např. pro housle melodii, která by stejně jednoznačně a objektivně jako zpívaná slova vyjádřila např. jedinou větu z mešního ordinária. Zcela zvláštní postavení zde ovšem mají varhany, ale rozbor jejich schopností nechme také na jinou příležitost.

Vlastnosti liturgického zpěvu lze rozebírat z jiných hledisek. Ukončeme však už tento příspěvek, a to dvojicí úvah.

Kdo zpívá, dvakrát se modlí

Často se cituje výrok, že „Kdo zpívá, dvakrát se modlí“, a na svatého Augustina,

jakožto autora tohoto výroku, se poukazuje, že svou autoritou zaručuje, jako by jakýkoli zpěv byl dvojnásobnou modlitbou. Čtenáři si snad vzpomínají, že jako malé děti se ve zpovědních zrcadlech setkávali s hříchem „Modlil jsem se nepobožně“. Bylo by zruční z toho vyvodit, že se odstraní modlitba, aby se odstranil i tento hřích; modlitba je nutná a je nutné se při ní vyvarovat uvedeného hříchu. Každého, kdo hudbu při liturgii provozuje (včetně prostých zpěváků), stejně jako kdo o ní rozhoduje (ať už při vybírání konkrétních zpěvů ve farnosti nebo při formulaci instrukcí pro diecézi), se týká důsledek obou formulací, totiž možnost zpívat, tedy dvakrát hřešit hříchem „Modlil jsem se nepobožně“. To je ta jediná úvaha, a konečně ta druhá:

Soud za každý zbytečný tón

Je to již přes dvacet let, co jsem byl požádán o výpomoc na kůru při jedné slav-

nostní mši svaté. Celebrant, jinak známý kazatel, se asi moc špatně vyspal, kázal dlouho, nudně a pletl páté přes deváté tak, že i ti zpěváci a hudebníci, co přišli na kůr jen kvůli hudbě případně vydělané stokoruně, se potutelně pošklebovali. A na závěr svého kázání zaburácel větu: „A uvědomte si, že při posledním soudu budete souzeni za každé zbytečné slovo!“ Snad právě kontrast – jak by řekl německý klasik – mezi *Wahrheit* a *Dichtung* zapsal uvedenou pravdu pevně do mysli mnohým přítomným. Lze ji však snadno poněkud pozměnit: Při posledním soudu budete souzeni i za každý zbytečný tón!

Evžen Kindler

(Mezitimulky redakce)

Prof. Evžen Kindler (*1935), matematik, kybernetik, publicista, znalec liturgické hudby a gregoriánského chorálu

DÍTĚ NA OKRAJI SPOLEČNOSTI

Daně pod mikroskopem III.

Ve třetím pokračování „Daní pod mikroskopem“ ještě doplním, co se do minulého dílu nevešlo.

V tabulce č. 4 jsem vzal jako základ průměrnou mzdu. Na tu ale nedosáhne cca 80 % pracovníků. Je tomu tak proto, že úzká vrstva bankéřů, manažerů a specialistů v některých oborech si vydělá několikanásobně až mnohonásobně více. Proto v tabulce č. 4b použiji mzdu ve výši mediánu, která dělí pracující nikoli na 80 % a 20 %, jako průměrná mzda, ale na dvě poloviny, tj. 50 % na 50 %.

Komentář k tabulce č. 4b: Z tabulky je patrné, že zaměstnanec se mzdou ve výši mediánu po odvedení skutečných pojistných částek (483 Kč nemocenské pojištění a 567 Kč zdravotní pojištění) vydělal dost peněz nejen pro sebe, ale až

pro tři děti. Zdá se to neuvěřitelné? V posledním řádku tabulky je důkaz, že uvedený plat zaměstnance je natolik vysoký, aby umožnil bez problémů zohlednit náklady na výchovu až tří dětí v rodině.

Nesmím zapomenout na pracovníky, kteří pobírají minimální mzdu.

Z posledního řádku tabulky č. 4c je zřejmé, že i minimální plat zaměstnance je natolik vysoký, že umožní po odpočtu nemocenského a zdravotního pojištění bez problémů zohlednit náklady na výchovu jednoho dítěte v rodině. Je tak možno učinit bez toho, aby rodiče dostávali od státu finanční zvýhodnění, bonusu a sociální dávky.

Na závěr mi nezbyvá než zdůraznit, že rodinná politika nesmí být součástí sociální politiky. Důsledky vidíme dnes

všichni v převládajícím negativním pohledu většiny občanů na pracující rodiče a jejich děti.

Dokument Evropské komise

Téma daně pod mikroskopem jsem dokončil, ale dovolu mi ještě jednu poznámku. Jedná se o tematickou a navíc i časovou shodu. Pracoval jsem současně s články Daně pod mikroskopem I–III na přednášce nazvané „Sociálně ekonomická hlediska podpory rodin“. Přednášku jsem 29. května prezentoval a následně 31. května 2014 odeslal na podatelnu MF ČR k rukám pana ministra Andreje Babiše. Podání byl přidělen identifikátor (PID): MFCR4XFDZ. Možná že to nebyla jen náhoda, že o dva dny později, 2. června 2014, byl zveřejněn do-

kument Evropské komise, který mimo jiné požaduje daň z příjmů sladit se zdravotními a sociálními odvody! Více na adrese: http://zpravy.e15.cz/domaci/ekonomika/zjednoduste-danovy-system-doporučuje-cesku-brusel-1089761#utm_medium=selfpromo&utm_source=e15&utm_campaign=copylink

Ve zmiňovaném dokumentu Evropské komise je i stať o stárnutí populace a o potřebě zrychlit (!) růst věku odchodu do důchodu. Následující řádky jsem poslal 20. května 2014 e-mailem Prof. M. Potůčkovi. Nadepsal jsem je „Oponentura Vámi uvažovaných opatření, která jste prezentoval jako předseda komise pro důchodovou reformu“. Svůj e-mail si dovoluji celý bez oprav zveřejnit. Nečiním tak svévolně, ale v zájmu všech těch občanů, z jejichž daní je mimo jiné financována sociologie a její výzkumy zástupných problémů v tzv. sociálně vyspělé společnosti. Více o této problematice v prvním článku seriálu „Dítě na okraji společnosti“ nadepsaném Sociologové a dítě.

Elementární neznalost

Dobrý den vážený pane profesore. Do volte, abych vyjádřil svoje nejhlubší zklamání. Zklamal jste mne, pane profesore, nikoli tím, že nejsem v Potůčkově komisi. Zklamal jste mne, protože v rozhovoru pro tisk jste odkryl svoji elementární neznalost financování I. důchodového pilíře. Za prvé, cituji: „Ideální by podle mě byl otevřený systém, z něhož by bylo možno vybírat (byť jen v bezpečném poměru) prostředky i v průběhu ekonomicky aktivní fáze života. Například byste se ve čtyřiceti rozhodl s partnerkou, že chcete podniknout cestu kolem světa, čerpali byste si na tu dobu důchod z vašeho zaplaceného pojistného.“ Za druhé, cituji: „... zajistit všem důchodcům... systém tak, aby více než dnes zajistil zásluhovost, aby důchody více odpovídaly předchozím příjmům“.

Pane profesore, předsedo v pořadí třetí komise pro přípravu důchodové reformy, snažně Vás prosím, doplňte si vzdělání. Doplňte si vzdělání, abyste konečně věděl, že Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen ČSSZ) pracuje systémem clearingů. ČSSZ inkasuje peníze ze sociálního pojištění střední, pracují-

Tabulka č. 4b: Příjem rodin s jedním dítětem do tří let věku v novém, tj. sociálně-ekonomickém daňovém systému. Hrubá mzda: Medián 21 000 Kč

Mzdové náklady zaměstnavatele	28 200		
Daň	10 620		
Nemocenské pojištění	483		
Zdravotní pojištění	567		
Celkem pojištění	1 050		
Čistá mzda	16 530		
Počet dětí v rodině	1	2	3
Daňový odpočet na děti*)	3 300	6 600	9 900
Rodičovský příspěvek základní výměra	7 600	7 600	7 600
Příjem celkem	27 430	30 730	34 030
Čistý příjem na člena rodiny	9 143	7 682	6 806
Relativní příjem na osobu (bezdětní 100 %)	55,3 %	50,7 %	41,2 %
Poměr daňový odpočet/daň	31,1 %	62,1 %	93,2 %

Vysvětlivka: *) limitováno výší odvodu daně

Tabulka č. 4c: Příjem rodin s jedním dítětem do tří let věku v novém, tj. sociálně-ekonomickém daňovém systému. Hrubá mzda: Minimální 8500 Kč

Mzdové náklady zaměstnavatele	11 390		
Daň	3 400		
Nemocenské pojištění	196		
Zdravotní pojištění	230		
Celkem pojištění	426		
Čistá mzda	7 564		
Počet dětí v rodině	0	1	
Daňový odpočet na děti	0	3 300	
Rodičovský příspěvek základní výměra	0	7 600	
Příjem celkem	7 564	18 464	
Čistý příjem na člena rodiny	7 564	6 155	
Relativní příjem na osobu	100 %	81,4 %	
Poměr daňový odpočet/daň	0 %	97,1 %	

cí generace a přerozděluje je starobním důchodcům. ČSSZ není banka. Každý pracující a daně odvádějící občan má u ČSSZ osobní účet, ale účet virtuální. Osobní účet, na kterém není ani koruna, jen záznamy, kolik na sociální, resp. důchodové „pojištění“ občan zaplatil. Pokud by ČSSZ byla bankou, pak by musela mít ve svých trezorech cca 7 bilionů korun. Takže pane profesore, zajímalo by mne, jak chcete vybírat prostředky z „vašeho placeného pojistného“, tj. z virtuálního, zcela prázdného účtu ČSSZ? Dále by mne zajímalo, jak si představujete zvyšování zásluhovosti? Zde opět pane

profesore, vycházíte z chybného předpokladu, že odvodem sociálního pojištění si spoříme na důchod.

Chybné pojetí sociálního kapitálu

Položil jsem si otázku: Jak je to možné? Poslal jsem Vám v průběhu 12 let celou řadu materiálů tematicky zaměřených právě na stávající důchodový systém. Daleko nejvíc podkladů k problematice financování třech důchodových, resp. penzijních pilířů jsem Vám poslal v roce 2013 jako člen subkomise ČSSD pro sociální pojištění. Proto jsem si vyhodnotil, že Váš znalostní problém musí být

Ferdinand Georg Waldmüller: Ráno Štědrého dne (1844). Foto: Wikimedia Commons

někde jinde. Nakonec jsem si vzpomněl na e-mail z února roku 1993. Tehdy jsem Vám poslal novou definici sociálního kapitálu. V e-mailu z 25. února 1993 jste příjem zasláního materiálu potvrdil, ale pak už nic nenásledovalo. Mohu jen hádat, že jste novou definici sociálního kapitálu přečetl a odložil bez povšimnutí. To byla zásadní chyba.

Vy, pane profesore, díky této chybě chápete dodnes, stejně jako R. Putnam, sociální kapitál jako četnost neformálních kontaktů fungujících na základě reciprocity a důvěry na makro-sociální úrovni. Putnamovo chybné pojetí sociálního kapitálu je příčinou nepochopení a následného sociologu praktikovaného ignorování celé jedné etapy lidského života – dětství. Právě zde si sociologové, ve své neschopnosti správně definovat sociální kapitál a následně řešit sociální problémy, zahrávají s dítětem, a tím i s budoucností sociálního státu. Sociologové, Vás pane profesore bohužel nevyjímaje (pro mne šok a osobní zklamání), ani nemohou začít pracovat na reformách sociálního státu. Proč? Právě proto, že sociologie se v 80. letech minulého století ocitla ve slepé uličce špatně definovaného sociálního kapitálu. Dal jsem Vám životní šanci zasláním správné definice sociálního kapitálu. Bohužel jste ji nevyužil. Je mi to osobně

líto, protože jsem se studiem sociologie a demografie začal v roce 2002 jako posluchač Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK.

Vytvářet iluzi je jistě mnohem vděčnější než říkat politikům nepřijemná čísla. Ale přesně proto vznikají odborné komise. Čím dříve se s tím smíříme, tím lépe.

Ohrožení státního rozpočtu

Výsledkem Vaší nedostatečné kompetence ve věcech financování I. důchodového pilíře bude:

1. Výrazné zvýšení příspěvků na sociální pojištění, cituji: *Jedním ze způsobů je také redefinice způsobu, jakým se vypočítávají příspěvky na sociální pojištění. Moderátor: Redefinice je jen jiné slovo pro zvýšení? Odpověď: Obecně je třeba uvažovat o výrazném zvýšení.*

2. Přitom by se souběžně a trvale zvyšovaly nároky na státní rozpočet. *Moderátor: Rostla by suma vyplácených peněz, které stát na důchody v prvním pilíři vydává? Odpověď: Ano, za jinak stejných podmínek by to vzhledem ke způsobu výpočtu důchodů v prvním pilíři znamenalo*

v dlouhodobé perspektivě mírně zvýšené nároky na státní rozpočet.

3. Předpokládané celoplošné vyplácení dětských přídavků všem rodinám, což opět akceleruje nároky sociálního systému na státní rozpočet. *M. Potůček: V případě podpory rodin s dětmi v rámci sociálního systému považuji za vhodnější sociální dávky – například dětské přídávky vyplácené všem rodinám s dětmi.*

Ve všech Vámi uvažovaných opatřeních se, pane profesore, jedná o růst mandatorních výdajů státního rozpočtu. Přitom již dnes mandatorní výdaje pohltnou zhruba 900 miliard korun ročně (A. Babiš 2014). Vaše navrhovaná opatření tak rychle přibližují státní rozpočet do stavu, kdy vláda již nebude moci rozhodovat o investicích a díky této okolnosti fakticky přestane vládnout. To je a zejména bude zlé. Za ještě horší ale považuji tu okolnost, že reformy, které hodláte tak nákladně financovat, nezahrnují demografický problém. Vždy jste se snažil mluvit o dítěti, bohužel se to, díky nepochopení sociálního kapitálu, a tím nepochopení úlohy dítěte ve společnosti, neprojevovalo ve Vámi zamýšlených reformách sociálního státu. Dovolte mi příjím. Vaše reformy představují zlatou vaničku, ze které sociologové vylili dítě.

Zcela mimo obraz

Nebyl jsem sám, kdo se pozastavil nad myšlenkami pana profesora Potůčka. Učinil tak i známý ekonom Ondřej Schneider v blogu *Důchodová reforma postě a opět jinak*, cituji: „Zcela mimo obraz je tedy představa profesora Potůčka, že by důchodový systém snad mohl uvolnit pravidla pro odchod do důchodu, či dokonce umožnit čerpat důchody na cestu kolem světa. Pokud by byl předčasný důchod počítaný ‚spravedlivě‘, tedy čistě podle toho, kolik let člověk pracoval a kolik let bude v důchodu, vypočítaný důchod by s každým rokem, o který bychom šli do důchodu dříve, prudce klesal a nebyl by tak schopen ochránit ‚předčasného důchodce‘ před chudobou. A jen pro ilustraci: pokud by se budoucí důchodce skutečně zachoval podle rady profesora Potůčka a ve 40 letech vyrazil na cestu kolem světa, musel by se smířit s tím, že jeho důchod v 65 letech by se snížil o ce-

lou čtvrtinu ve srovnání s kolegou, který na žádné takové cestě nebyl. Na celý zbytek života.“ Dostupné na adrese: <http://schneider.blog.ihned.cz/c1-62210780- duchodova-reforma-poste-a-opet-jinak>

Na závěr si dovolím ještě jednou citovat ekonomu Ondřeje Schneidera: „Odborná komise by se měla soustředit na skutečně odborné, kvantifikovatelné

otázkou jako například z čeho důchody financovat a jak je počítat. Na takové výpočty ale novou odbornou komisí nepotřebujeme, stačí se podívat na závěry tzv. Bezděkovy komise z roku 2005. Vytvářet iluzi, ... je jistě mnohem vděčnější než říkat politikům nepříjemná čísla. Ale přesně proto vznikají odborné komise. Čím dříve se s tím smíříme, tím lépe.“

K tomu všemu lze dodat toliko: Necht nás ochraňuje svatá Zdislava, patronka manželství a rodiny.

Ivo Patta
(Mezilitulky redakce)

Ing. Ivo Patta spolupracuje s Centrem pro sociální a ekonomické strategie UK

PŘÍSTĚHOVALCI V DNEŠNÍ EVROPĚ

V evropských volbách se otevřela řada témat, ale měla jsem dojem, že jedno se spíše obchází. Je to téma přistěhovalectví, přičemž tento pojem zakrývá skutečnost, kterou si zatím málokdo troufá pojmenovat. *Sit venia verbo*: začalo další stěhování národů.

Západní civilizace je jím ohrožena zvenku: o vnitřní hrozbě se zmíním za chvíli. O hrozbě islamizace Evropy si valná část politiků netroufne přímo hovořit: i Geert Wilders tak dlouho mluvil o nebezpečných cizincích, až z něho vypadlo, že má na mysli lidi z postkomunistických států. Vřelé díky, pane Wildersi. Už si představuji, jak Češi a Poláci vyhadzují do vzduchu vlaky v Londýně a Madridu s pokřikem – jakým vlastně?

Stěhování jednotlivců, skupin a celých národů je přitom dějinným fenoménem, který odděluje epochy. Starý antický svět a křesťanskou Evropu odděluje velké stěhování národů, hranici mezi středověkem a novověkem je objev Nového světa, technický rozvoj moderní doby jde ruku v ruce s prudce stoupající mobilitou populace. Jen málo civilizací postrádá zkušenost exodu.

Už v roce 1938 byla na konferenci v Evianu založena organizace, jež měla asistovat řízené migraci osob, které chtěly opustit území okupovaná Německem (IGCR). V listopadu 1943 byla ve Washingtonu založena organizace pro pomoc válečným obětem na okupovaných územích (UNRRA); těsně po válce asistovala vojenským úřadům při repatriaci 6 milionů osob. Roku 1951 přijala pak OSN Úmluvu o postavení uprchlíků. Dů-

ležitě ovšem je, že ta stanovila, že příčinou útěku uprchlíka smí být pouze události nastalé před 1. lednem 1951, tj. události spojené s 2. světovou válkou. Předpokládalo se, že poválečná uprchlická vlna opadne během několika málo let. Vývoj šel však jiným směrem a nové a nové uprchlické vlny ono časové vymezení zpochybnily. A tak byl v roce 1967 přijat tzv. Newyorský protokol, který toto časové omezení ruší. Svět se dostal do pohybu.

Nашe křesťanská víra není přece naší zásluhou: je to dar od Boha a my ho musíme chránit, ne ho zpochybnovat.

Ještě dnes se najdou „politici“, kteří slibují různé řešení této situace: hranice ucpeme mechem, příchozí popadneme za uši a hodíme je někam zpět (kam pak zpět, když žadatelé o azyl nejčastěji po cestě zničí své pasy?). Ale každý soudný člověk vidí, že takové návrhy jsou nereálné. Tlaky na některých hranicích (jižní hranice EU) jsou prostě příliš velké a stoupají. V tom by nám nepomohlo ani násilí, nehledě k tomu, že násilná řešení jsou pro křesťanskou civilizaci smrtící.

Myslím si, že by neškodilo poohlédnout se po inspiraci v evropských dějinách. Když padl Řím a Evropou se valili Gótové, Vizigóti, Vandalové, Húnové, Ostrogóti, Frankové, Langobardi, Avari, podařilo se přesto vznikající křesťanskou civilizaci uchovat a přivést k rozkvětu.

Jak se to stalo? Civilizace se jednak stáhla na britské ostrovy (to nám dnes nepomůže), jednak byla uchováována v enklávách benediktinských klášterů. Zde se uchovávala stará antická díla a vznikala díla nová, nejen teologická. Zde se vštěpovala vzdělanost chlapcům i z rodin negramotných rodičů. Nakonec se ukázalo, že křesťanská civilizace je duchovně i prakticky silnější než pohanství přicházejících národů. Dalo by se říci, že příchozí národy pohltila.

A to je jádro pudlíka, jak řekl Faust. Naše civilizace je pořád silnější, ale destrukuje se zevnitř. Odmítá se hlásit ke svým historickým kořenům, zpochybňuje je, pokládá surové zvyklosti jiných kultur za „přínos“. Navíc mate situaci pomocí termínů, jako je „rasismus“, což je pojem, který do křesťanské (a antické) kultury nikdy nepatřil. Když svatý Augustin vysvětloval smysl biblického stvoření ženy z mužova žebra, napsal, že se tak má ukázat, jak celé lidstvo vzniklo „z člověka jediného“.

Jsem přesvědčená, že právě zde je možné východisko. Je třeba zahájit obnovu křesťanské kultury a vzdělanosti. Přistěhovalckému tlaku lze čelit misí. A v žádném případě nelze přijmout představu, že „všechna náboženství jsou stejná“. Naše křesťanská víra není přece naší zásluhou: je to dar od Boha a my ho musíme chránit, ne ho zpochybnovat.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

Z dopisů čtenářů

Přečetl jsem si článek „Kněz zpívá, něco ale nehraje“ Franciszka Kucharczaka, otištěný v rubrice Jak to vidí v RCM XI/9. Bylo mi přitom, jako kdybych omylem nahlédl pootevřenými dveřmi do rozzářeného vnitřku kostela a někdo ty dveře přede mnou prudce zavřel s odůvodněním, že by mi ten pohled mohl ublížit.

Podobně jako jiní jsem zhlédl význam zpěvu otce Raye Kellyho při příležitosti udílení svátosti manželství, ale vůbec jsem jej nevnímal jako upozadění Pána a jeho přítomnosti ve svátostech během dané slavnosti. Už vůbec jsem nenabyl dojmu, že by napáchalo více škody než užítka zaznamenání, zveřejnění a sdílení tohoto zpěvu, natož tento zpěv sám. Ano, souhlasím s tím, že ve mši svaté dominuje Pán. Podobně v každé svátosti dominuje Pán. Znamená to snad, že by v případě udílení svátosti manželství byli manželé bezvýznamní? Znamená to snad, že by kněz asistující této svátosti či udělující jiné svátosti byl bezvýznamný? Anebo je opravdu problém jen v tom, že kněz zpíval při bohoslužbě něco jiného než předepsané liturgické zpěvy?

Mám za to, že je dobré a správné, když při udílení svátosti manželství mluví kněz ke snoubencům (novomanželům), vyzdvihuje danou slavnost a pozvazuje je k čerpání svátosti manželství

nejen v ten den, ale i po celý zbytek jejich života, a tak podobně. Očekával bych, že takto může kněz mluvit v průběhu liturgie několikrát, tedy v různých jejích částech, aniž by tím snižoval význam liturgie či nahrazoval Pána. Východní tradice Církve pak ukazuje, že kněz může v liturgii zpívat i tam, kde se v latinské církvi tradičně jen mluví.

Otec Kelly tedy při tomto mém předporozumění neudělal nic špatného, když v návaznosti na jiný, sborový zpěv promluvil k novomanželům zpěvem na místě, které k tomu nebylo zjevně nevhodné. Ze zveřejněného videa jsem ani nenabyl dojmu, že by záměrem otce Kellyho bylo, aby byl jeho zpěv někým zaznamenán, zveřejněn a sdílen. Prostě promluvil k těm, kteří přijímali svátost manželství, a to tak, jak nejlépe uměl – zpěvem. V dané chvíli se tedy zachoval jako posvátný služebník, který neudělal nic jiného než to, co byl povinen vykonat.

Ze záznamu přitom evidentně číší radost. Radost otce Kellyho, že se dva mladí krásní lidé odhodlali přijmout Boží plán a vydat se na nesamozřejmou a nesnadnou cestou naplňování svátosti manželství. Radost všech ostatních přítomných na dané slavnosti z téhož a z toho, jakou radost z toho má otec Kelly. A každá radost má sílu se šířit – toho důkazem jsou přeci dějiny Církve, dějiny hlásání radostné zvěsti. Nejen proto by se

Centrum naděje a pomoci v Brně nabízí pomoc všem, kteří touží po miminku

a nedaří se jim otěhotnět.

Mohou se zúčastnit kurzu Neplodnost – příčiny řešení, či využít individuálního poradenství v rámci poradny při neplodnosti či gynekologické ambulance.

S využitím metody NAPROHELP pod naším vedením již řada párů úspěšně otěhotněla, přirozeně, ekologicky, bez nebezpečných zdravotních zásahů. Úspěšnost je více než 80%.

Více najdete na webových stránkách www.cenap.cz.

Těšíme se na vás.

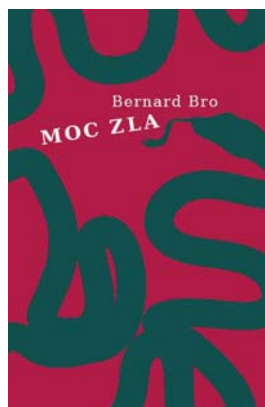
přeci měl každý katolík radovat neustále a tuto radost projevovat tak, jak je to jen možné – třeba i zpěvem a sdílením radosti. Je konečně přirozené i to, že zejména nevěřící nemusí mít přesnou povědomost o významu dané liturgie, pokud jim ho nikdo nevysvětlil – a daný záznam výseku liturgické slavnosti opravdu nic nevysvětluje.

Je pro mne tedy smutné, když je v projevování a šíření radosti hledáno něco špatného.

Štěpán Štastník, advokát

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Krystal OP, nakladatelství teologické a filosofické literatury, Husova 8, I 10 00 Praha I
tel.: 224 218 440, e-mail: krystalop@volny.cz, on-line knihkupectví: <http://www.krystal.op.cz>

Bernard Bro: Moc zla

Knihy nenabízí řešení teoretických, filosofických, teologických či politických problémů spojených s existencí zla. Snaží se ukázat, jak lze dát smysl životu, který je plný utrpení a nespravedlnosti. Odpověď na problém zla nenajdeme s pohledem upřeným na hrůzy zla. Je třeba změnit úhel pohledu a obrátit zrak na trpící Tvář Boha, který umírá z lásky k nám na kříži. Zlo v nás a ve světě lze přemoci jen tak, jak je přemohl On – životem v milosrdenství. Je to život těžký, plný zkoušek, ale už teď je v něm přítomen život samého Boha. Brož., 144 str., 170 Kč

Salve 4/2013 – papežové a koncil

První číslo z třídílného cyklu reflexí koncilních událostí nahlíží na Druhý vatikánský koncil pohledem jeho propojení s papežským úřadem. Další chystané číslo s tématem koncilu se bude týkat jeho teologických předchůdců ve francouzské „nové teologii“. Více na <http://salve.op.cz>. Brož., 168 str., 80 Kč

Jak to vidí František Svoboda

Benešovy dekrety a spravedlnost

Hranice února roku 1948 není ani magická, ani nepřekročitelná. Úsilí o spravedlnost přece nelze omezovat nějakým datem.

Evergreenem zpráv nejen veřejnoprávní televize je iluze o nepřekročitelnosti hranice 25. února 1948 v jakýchkoli restitučních sporech. Naposledy to bylo demonstrováno při vysvětlování kauzy vrácení hradu Bouzova a dalších nemovitostí Německému řádu (dříve řád německých rytířů), který je jedním z řady fyzických i právnických osob, které vyvlastnila nacistická Třetí říše, aby je po roce 1945 znovu vyvlastnila, pod různými záminkami a v rozporu s platnými zákony, nastupující komunistická moc.

Konzument zpravodajství a pravidelný pozorovatel politické scény by mohl nabýt dojmu, že pro naše úřady a politikou reprezentaci existují jen dvě jistoty – smrt a neprolomitelnost Benešových dekretů. (Ve světě se obvykle uvádějí smrt a daně, ale žijeme v zemi, kde můžete ještě v prosinci nevědět, jaké daně se budou platit v lednu, jak se stalo v roce 2012, takže tuto jistotu můžeme pominout). Ta druhá z obou našich jistot je levný a účinný způsob, jak se politik může zviditelnit a úředník dosvědčit svou bdělost. „Nepřipustíme prolomení Benešových dekretů“ – jak je to jednoduché a účinné! Nicméně, již teď je tato bašta prolomena nálezem Ústavního soudu. To je dobrá zpráva, škoda jen, že se o ní ve slušné společnosti (a na ČT) nahlas nemluví. Stát vrací nakradené jen pomalu a neochotně.

Nacisté zabavili hodně majetku, Beneš také, v chaosu let 1945–1948 na sebe převedl kde co, komunisté pak téměř všechno kromě „osobního vlastnictví“. A k vrácení se moc nemají ani dnešní politici a dnešní soudy. Leckteré ukradené majetky začaly být vráceny až v okamžiku, kdy se kauzy dostaly v devadesátých letech až k Ústavnímu soudu. Dobrá zpráva je, že neporušitelnost vlastnického práva se zvolna prosazuje jako základní pilíř společenské struktury. Špatná zpráva je, že soudům nižších instancí to musí být opakovaně připomínáno.

Zajímavý je nález Ústavního soudu ÚS 39/95 z 13. 10. 1995. Stěžovatel konstatoval, že mu byl majetek odňat neprávem, neboť byl sice formálně zkonfiskován na základě Benešových dekretů, ve skutečnosti byla však tato konfiskace v rozporu s tehdejšími zákony. Krajský soud si zjednodušil práci tím, že řekl, že „nemá právo přezkoumávat zákonnost správních rozhodnutí vydaných podle dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb.“ Ústavní soud naopak konstatoval, že „došlo-li k vydání rozhodnutí v době od 25. 2. 1945 do 1. 1. 1990, byť byla vydána na základě dekretu prezidenta republiky v roce 1945, je soud povinen se zabývat namítaným rozporům mezi správními rozhodnutími a tehdy platnými právními předpisy.“

Benešovy dekrety byly totiž koncipovány tak, že majetek přešel na stát dnem účinnosti dekretu, pozdější rozhodnutí úřadu bylo pouze deklaratorní. Pokud tedy úřad vydal rozhodnutí o konfiskaci v roce 1948, majetek byl považován za zkonfiskovaný už ke dni účinnosti dekretu v roce 1945. A polistopadové soudy odbývaly žadatele o nápravu paušálním tvrzením, že majetek byl vyvlastněn před rokem 1948.

V další kauze Ústavní soud rozhodl ve věci vrácení neprávem zkonfiskovaného zemědělského majetku podle zákona o půdě a došel k závěru, že se jedná o zneužití dekretu prezidenta republiky

č. 12/1945 Sb. ve smyslu politické perzekuce. „... protože ze skutkových zjištění pozemkového úřadu i krajského soudu jasně vyplývá, že zesnulý H. až do března 1948 byl plnoprávným vlastníkem. V té době byla na jeho majetek uvalena nucená národní správa. Teprve potom byl zjevně účelově prohlášen za zrádce a nepřítel Československé republiky.“ Snad tento nález pomůže německým rytířům, kteří mají v ruce nález Nejvyššího soudu, rovněž z roku 1948.

Kromě toho, mez 25. února 1948 byla posunuta i zákonem 212/2000 Sb. o zmírnění některých majetkových křivd způsobených holocaustem. Zde se rozhodné období pro restituční spory posouvá až k 29. září 1938 a dále se rozšiřuje okruh oprávněných osob.

Zdá se, že hranice února roku 1948 tedy není ani magická, ani nepřekročitelná, a úsilí o spravedlnost by nemělo být omezováno nějakým datem. Ostatně Ústavní soud také ve svých nálezech diskrétně upozorňuje soudy nižších instancí, že „soudy jsou povolány především k tomu, aby zákonným způsobem poskytovaly ochranu právům“. Nezbyvá než doufat, že si to naše soudy vezmou k srdci a ze dvou nejznámějších soudců lidské historie si vezmou za patrona krále Šalamouna, a nikoli Piláta Pontského.

Doc. Ing. František Svoboda, Ph.D.
<http://www.sklenenykostel.net>

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Letem světem

Už i česká média si všimla pozoruhodné Deklarace víry. Jde o dokument, který podepsaly tisíce polských lékařů. Jeho zveřejnění na Popeleční středu letošního roku doprovázel také otevřený dopis dr. Wandy Póltawské. **Dokument je to podezřelý – levicová polská média a české hlavní zdroje, tzv. vyvážené a objektivní, ho šmahem odsoudily. Na taková dobrá znamení je třeba dát a jít přímo k jádru věci.** Dokument je prý nebezpečný – lékař se v něm zavazuje více poslouchat Boha a jeho přikázání než lidi. Skrze Boha nahlízet na pacienta, kterého má léčit a v souladu s křesťanským svědomím odmítat takové postupy, které odporují Božímu řádu stvoření. Podle kritiků to ale v praxi znamená dokonce až ohrožení života některých pacientů! Pojdme se na to tedy podívat. Dokument, ke kterému se lékaři stále připojují (viz www.deklaracja-wiary.pl), uvádí např. že: „Lidský život a lidské tělo jsou Božím darem. Jsou posvátné a nedotknutelné. Tělo podléhá zákonům přírody, ale příroda je Stvořitelovým dílem. Povolání k životu a okamžik smrti zcela závisí na Boží vůli. Potrat, antikoncepce, umělé oplození, eutanazie jsou přímo v rozporu se základními Božími přikázáními.“ Dokument dále upozorňuje, že je právem katolického lékaře, aby nebyl nucen vykonávat úkony směřující proti jeho svědomí. Zdůrazňuje nutnost stálého vzdělávání a rozšiřování

vědomostí v souvislosti s moderní vědou, ale ne na úkor člověka, Božího stvoření. **To jsou opravdu nehoráznosti, že?!**

Francouzský deník *Le Figaro* dokazuje, že se vyplatí bojovat proti genderové ideologii na školách. Tamní do škol importovaný program „ABCD rovnosti“ je v pilotní verzi v 10 školách a celkem 600 třídách. V příštím roce měl být podstatně rozšířen, pokud možno na všechny školy. Mezitím

Koláž: mimi

však došlo k výměně ministra a nový ministr výchovy Benoit Hamot věnoval pozornost zprávě expertů, která vyznívá záporně a doporučuje, aby genderová výchova nebyla plošně realizována. Obdržel také petici rodičů, která mj. požadovala, aby se školství zaměřovalo především na to, k čemu je určeno – vyučování rodného jazyka, čtenářské gramotnosti a matematiky a dalších základních věd. Zpráva francouzských expertů trefně poukazuje také na obtížné

postavení učitelů, kteří se ocitli v první linii nového konfliktu mezi školou a rodinou, která tuto výchovu odmítá. A tak už nyní je jasné, že v příštím školním roce žádné další rozšiřování gender výuky nebude.

Psycholog Jeroným Klimeš má návod na řešení otázky, kterou předložil biskup František Radkovský ve velmi pěkném dopisu diecézánům, kde mj. zaznělo, že se „nám nedaří předávat víru novým generacím“. Dr. Klimeš v dopisu panu biskupovi píše: „Mezi 15. a 30. rokem života je dnes období psychické neplodnosti. Lidé biologicky mohou mít děti, ale z nejrůznějších důvodů je nemají. Biologická dospělost ale má v tomto věku za následek nejsilnější zamilování, nejsilnější sexuální touhy. Je proto naprosto nereálné od těchto lidí plošně očekávat pohlavní zdrženlivost. I ti hodně nábožensky motivovaní (...) to vydrží zpravidla do 23 let, a pak je to zlomí. **Nemůžeme hlásat morální maxima, která v praxi realizuje nanejvýš jedno až dvě procenta katolické populace, a neřešit problémy zbytku společnosti.**“ No, tímto se tedy lidé oddaní Kristu vskutku řídit nemohou. Mons. Radkovský na to reagoval velmi konkrétně, když napsal, že „problém ovšem je, že cesta, kterou připouštíte, je cesta bohatého světa západní Evropy, kde víra už zmizela víc než u nás a rozklad pokračuje stále dál“.

-zd-

15. 6. **Ne** Slavnost Nejsvětější Trojice
Ex 34,4b–6,8–9, Dan 3,52–56, 2 Kor 13,11–13, Jan 3,16–18
16. 6. **Po** sv. Benon (Zbyněk), biskup OSB
1 Král 21,1–16, Žl 5, Mt 5,38–42
17. 6. **Út** sv. Řehoř Barbarigo, biskup
1 Král 21,17–29, Žl 51, Mt 5,43–48
18. 6. **St** sv. Marina
2 Král 2,1,6–14, Žl 31, Mt 6,1–6,16–18
19. 6. **Čt** Slavnost Těla a krve Páně (Doporučený svátek)
Dt 8,2–3,14b–16a, Žl 147, 1 Kor 10,16–17, Jan 6,51–58
20. 6. **Pá** sv. Silverius, papež
2 Král 11,1–4,9–18,20, Žl 132, Mt 6,19–23
21. 6. **So** Památka sv. Aloise Gonzagy, řeholníka SJ
2 Kron 24,17–25, Žl 89, Mt 6,24–34

22. 6. **Ne** 12. neděle v mezidobí
Jer 20,10–13, Žl 69, Řím 5,12–15, Mt 10,26–33
23. 6. **Po** sv. Josef Cafasso, kněz
2 Král 17,5–8,13–15a,18, Žl 60, Mt 7,1–5
24. 6. **Út** Slavnost Narození sv. Jana Křtitele
Iz 49,1–6, Žl 139, Sk 13,22–26, Lk 1,57–66,80
25. 6. **St** sv. Vilém, opat OSB, ct. Ivan, poustevník
2 Král 22,8–13; 23,1–3, Žl 119, Mt 7,15–20
26. 6. **Čt** sv. Jan a Pavel, mučedníci
2 Král 24,8–17, Žl 79, Mt 7,21–29
27. 6. **Pá** Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova
Dt 7,6–11, Žl 103, 1 Jan 4,7–16, Mt 11,25–30
28. 6. **So** Památka Neposkvrněného Srdce Panny Marie
Iz 61,9–11, 1 Sam 2, Lk 2,41–51

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 240008911/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.